

оҳурида (адыни унутмушам), шакири (шес) сөзүнү унутдугу үчүн өзүнү итирмөдөн "бурдес" демни, бу чыаб һәм мүәллимин, һәм дө шакирдларни күлүшүнә чыаб олдугуну сөйлөшкдә, едәкәиләр дө бу күлүшә гошулулар.

Анысына вә мәнин аням гаршы даһа дигтәтлн иш. Анясы хәстә јатаркән, һәр күн ишән сонри ону јохлјар, әвзјјәти илә, мүәличәси илә мөшгүл оларды. Аням биздә јатаркән (Мешдин танырыгы илә бөшгүл оларды, хәстәнин јанында отурмалы олурду, бачык илә мәнин истриләһәтнин тә"мин етмәк едә дө олсу" - дејә фикрини билширди. Бәли, сөзлә ифшә едә билмәдијим бу хош мүәсибәтләри гоһумлар вә јихылар јанында онун һөрмәтнин гат-гат артырды. Онун даһилти сәфтыгы, е"тибәри, сәдәгәти вә баһија бир чох мәзијјәтләри ишәдә хош мәнин јардыры. Инисилыга хас олан мүсбәт чәһәтләр онда вәһдәт ивәклиндә иш. Мәһт бу кимн хуәсијјәтләри ону таныјјанларын гәлбнидә өзүлә мөһкәм јер тутуш, республиканын чоһсајы мүәллим ордусунун е"тимадыны газанышыр. Едә буна кәрдә дө, ишдә дө јер кәләнә һәмкарлары, дост-танышлары онун һаггында хош мәрәмлы сөһбәтләр едир, руһуна рәһмәт дејирләр. Мнә дө ет нөвбәдә аилә үзләриниз адынан һәмнин шәхсләрә дәрин миннәтдарлыгымы билиширәм.

Јахшы јавышыдыр. 1981-чи ил октябрн 3-дә М.Ф.Ахундов ашына Азербәјҗан Довләт Оперя вә Балет театрынын бинясына мүәллим күнү мүәсибәти илә јығынчыг кечирлирди. С вәхт Мешди артыг назир дејилди, тәғәдә чыкмынды. Буна баһмајарыг, һәмнин тәшбирә дө"вәт олүмүшу. Халг јатычысы мәрһум Исмајил Шыкы өз чыкышында мүәллимлик сәнәтнин мүғдәслијиндә сөһбәт ачаркән Мешди мүәллимин ашына бөјүк ифтихарла чөкш, шөхси күмүәсини јүксәк гүјәтләндирди. О, сөзүнү гуртармамыш јығынчыг иштиракчылары ајига галхарг Мешди мүәллимин сүрәклн алгышларын гиршиладылар. Тәәссүф ки, бу мәнзәрә о заман тәнтәһәли јығынчыгдә иштирак елән Азербәјҗан КП МК-нын нумәјәндәсинин хошуна кәлмәди (һәјатда олмадыгы үчүн адыны чөкширәк). О, пәнник алгышлары гошулды, һәтта зилә чәнәк нәзәр сыларыг өз паразылығыны билдири. Едә гәјдәндә мәчлис иштиракчыларынын бә"иләри бу мүәсибәт илә марағландыгдә Мешдинин чыабы бәлә олду: "Јүксәк күрсүдә отуранлар шәт едилбәр, өзләри алгышлананда мәннин олурлар. Бәлә һәлләрә чох да фикир верәјим".

Мә"лумдуз ки, халг үчүн фәдакар вә јорулмада чылышанлыри халг чох јүксәк гүјәтләндирди. Дүјәсарыны дөјнишәндән сонра да елин, халгын гәлбнидә јајалар. Чох ишдә ки, өвләтларымыз да вәлдејиләрини јолуну давам етдирир вә мүәлиминәр ордусуну сырларанында шәрәғли јер тутуарг, төмәнисыз чылышырлар. Опларын ашлары да јер кәләнә ифтихарла чөкдири.

Хәјл вәхтдыр ки, әзизимиз, мәррибанымыз әлчәтмәз, үјетмәз бир әлчәдәдири. Бу әјрылыг бизә раһатлыг вермир. Нә етмәли? Тәлјин гәдәри илә раһатланмамаг олмаз. Тәсәллимит исе ону һәр ан јад етмәк, хәтирасини әвизләмәкдири. Дивардан бојлан мәррибан, гәјгылы бахышлары бизи өвүндүрүр. Бу бахышлар гиршысында баш әјир вә дејирик: "Сәнсиз - сәншиләјик, әзизим!"

Ајлар кечәр, илләр өтәр һәмншә,
Гәлбнидә чычәкләниб ачарсан.
Мә"налы бир өмүр сүрдүн әзизим,
Елнисиң, халгымызын хәтириндә јашарсан.

Ләтифә Абдулбәјли-Мешдизадә
Һәјат јолданы

* * *

Нағыллашыб тарихә дөнмүш өмүр

1998-чи илин январ ајында көркәмли педагог, шөһрәтли алим, маариф фәданиси, ичтиман хашим, узун илләр республика тәһсил назир ишләмиш Мешди Мешдизадәнин 95 јашы тамам олду. Јашасайды, 95 јагы олачагы Мешди мүәллимин. Ким билир, бу илләрә нәләр јазыб јарачагды, нә гәдәр тәзә фикирләр дејәчәк, ахтарышлар апарачар, исе кәч кәч алимә мәсләһәтләр вериб уғурлар иләјәчәкди Мешди мүәллим.

1993-чү ил январ ајынын 28-дә Н.Туси адына Азербәјҗан Довләт Педагожи Университетиндә Мешди мүәллимин 90 иллик јубилеји кечирлирди. Бу гоһаман тәһсил омагынын һәр кушәсиндә, аудиторјаларда, отағларда Мешди мүәллимин ишыгы сымасы көрүнүр, мулајим сәси ешишлир, дујулурду. Тәнтәһәли јубилеј кечәси һәлә башланмаҗа да, һәм бир-бирин илә ачаг Мешди мүәллимдән данышыр, онун хәјирхәлығындән, бүлүр кимн сәфлыгындән, кәч алимләрә, муәллимләрә һәдсиз гәјгысындән, маариф сәһәсиндә кәрдују әвәсиз хишмәтләриндән сөһбәт ачыр, хош хәтирләрәлә ону јада салыды.

Кечәнин тәшкилатчыларында бирин, вәхтилә Тәһсил Назирлијиндә мүхтәлиф мәс"ул вәзифәләрдә ишләмиш, һазырда исе "Азербәјҗан мәктәби" журналынын баш редактору Зәһра ханым Әлијева илә Тәһсил Назирлијиндә көрүшү һәл-аһвал тутду. О, мәнә Мешди мүәллимин јубилејини кечирләмәсини билдириди, һәм дө јығынчыгдә чыкыш етмәји мәсләһәт кәрду. Доғрусу, бир аз тәрәдду етдим. Ахы ады өлкәнин һәр јериндә һөрмәтлә чөкилән, шөһрәтли бир алим һаггында мән нә даныша биләрдим?

Нәһәјәт, бәлә бир мө"тәбәр јубилеј кечәсиндә иштирак едирдим. һәм дө өз хәтирләримлә чыкыш едәчәкдим. Доғрусу, чох һәјәчанлы идим. Јығынчыгдә Мешди мүәллимлә бирликдә ишләзәр алим достлары, алим тәләбәләри вә бир чох һөкүмәт ашамлары да иштирак едирдиләр. Јығынчыг Республика Педагожи Чөмијјәтин сәдри, көркәмли алимн, педагогика сәһәсиндә өз дәсти-хәтти олан һөрмәтли профессор Нурәшдин Казымов анырды. Профессор Мешди мүәллимин ичтиман һәјат јолундан, онун көркәмли педагог алим, ичтиман хашим олмасындән, ичтиман һәјат һөрмәт вә нүфузундан, тәәссүбкешлијиндән данышыш, бөјүк алимн гүјәкеш мүәллим, кәзәл инсан, јахшы аилә башчысы кимн характеризә едәрәк, маариф сәһәсиндәкә фәдакарлығындән өвләд мөһәббәтилә сөһбәт ачды. Чох чыкышлар олду. Мәнә дө сөз верилди.

Мән Мешди мүәллим һаггында хәтирә данышмадым, дакин орта мәктәб директору, Рәјон Тәһсил Шө"бәсинин мүдир ишләдијим мүддәтдә коллекија ичласларында, мүшавирләрәдә, әјры-әјры көрүшләрәдә, һесабатларын гәбулу заманы мүшәһидәләримин, ән характер мәсәләләри јадыма салмаға чылышдым. Даһа доғрусу, Мешди мүәллим мәнин јашашыма исе гәлиб? - суалы әтрафында дшышдым.

Мешди мүәллимлә илк көрүшүм 1975-чи илдә, даһа сонра 1977-чи илин нојабрын 12-дә олду. Рәјонумузу тәһсил шө"бәсинә мүдир вәзифәсинә тә"јин олунмалы идим. Кәдрлар шө"бәсинин рәиси Н.Нәчәфоз шәхси ишимн һәзирләди, һәјәчанлы олдуғуму көрүб дејди:

- Тәшбир мүәллим, нараһат олма, Мешди мүәллим чох нәчиб ашамыр, ишдә өзүн көрәчәксән...

Ону гәбулунда чох көзләмәдик. Мешди мүәллим мәни Нәчәф мүәллимлә бирликдә гәбул етди. Ајаг үстә гилхыб әл вериб көрүшү вә јер кәстәрди.

Мешди мүәллим мәни нараһат етмәди, һөкүмәт гәрарларын сорушмады, сәдәчә шөхси ишимн вөрәгләди вә дејди:

- Пионер баш дәстә рәһбәри, комсомол ишн, тәрбијәчи-мүәллим, тәдрис ишләри үзрә директор муәвинин, директор, нәһәјәт, тәһсил шө"бәсинин мүдирин. Бүтүн мәрһәләләрдән кечмисэн. Тәбрик едирәм.

Суал-чыабы ачаг рәјонда халг тәһсилнин вәзијјәтиндән олду. Оксуз да өзү һәр шәлдән хәбәрдири иш. Банкә гәсәбә бир нәмрәли мәктәби сорушду.

